

Luceafărul

Săptăminal editat de Uniunea Scriitorilor
din Republica Socialistă România

Cu poporul, pentru popor

VIZITA DE LUCRU A TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU ÎN JUDEȚELE CARAȘ-SEVERIN ȘI CLUJ — O NOUĂ EXPRESIE A UNITĂȚII INDISOLUBLE DINTRE PARTID ȘI POPOR

Adevăratul, marele viitor

din nou prezent în mijlocul poporului. Din nou acolo unde se hotărăște destinul avântului material și spiritual al patriei. Din nou într-un dialog nemijlocit printr-o puternică amprentă realismului izvoit din cunoașterea adâncă a implinirilor și exigențelor progresului multilateral. Președintele României, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a adus încă o dată în fața poporului argumentul suprem al faptelor, al îndemnatului energie și convingător la acțiuni entuziaste și lucide, la realizări durabile. Sutele de mii de devotați fii ai patriei au făcut o grandioasă și profund umană primire celui ce intruchipează exemplar voința de muncă pașnică a poporului român, demnitatea de a se și autor inspirat al prezentului său în climatul unui efort creator consistent și al unei libertăți autentice, al unei acțiuni constructive raționale și de durată. Cit de puternice și de diverse sînt impresiile ce se așează în suflet în asemenea împrejurări care devin pagini luminate de adevărul noului timp al țării.

ri, ce se încrustează într-o cronică ale cărei dimensiuni sînt cuprinse în eruziunile de nouă istorie. Cit de categorice sînt argumentele vii ale solidarității de ideal, de conștiință și de voință creatoare ale unui întreg popor. Această nouă și importantă vizită a secretarului general al partidului a pus puternic în lumină adevărul ce naște sentimentul de mîndrie, de demnitate și voință al tuturor, adevărul unității indisolubile dintre partid și popor, al încrederii poporului în marele său ales, în cel ce intruchipează fericit visul de înălțare și înflorire continuă a patriei, a României socialiste, suverane și independente. De la marea acțiune populară, în care, ca un singur om, zecile de mii de fii ai țării și-au unit gândurile și voința în mărșălind și în mărșălind voința de edificare a României, pînă la gesturile nenumărate prin care oamenii de cele mai diverse profesii au ținut să-și omagieze pe acest naștini, să-și exprime dragostea și recunoștința pentru marea sa dăruire în numele idealurilor supreme ale poporului, această vizită a adus, încă

Nicolae Dragoș

Continuare în pag. a 2-a

Puntea

Rar mi-a fost dat să văd, într-o asemenea armonie, legătura dintre trecut și prezent, stringerea de mină atât de puternică și firească între tradiție și nou care își croiește drum după legile tehnicii moderne și îndemnul cutezanței umane. Două secole de gândire și muncă industrială se întindea la Reșița cu înfățișarea viitorului, cu chemarea unei istorii. Ideea obligației față de experiența dobîndită prin truda înaintașilor și prestigiul propriei sărădăni, idee frecvent accentuată de tovarășul Nicolae Ceaușescu atât în discuțiile purtate cu muncitorii, tehnicienii din întreprinderile vizitate cit și în cuvîntarea rostită la marea adunare populară din Reșița animată de zi, zecile de mii de mîini, metalurgisti, constructori de mașini. Privind motorul de navă de 30 de mii C.P. m-am gândit: după calculele reci ale economistului s-ar putea considera firesc ca aceste

motoare, precum și uriașele macarale portuare, care se realizează la Bocșa, să fie fabricate undeva, mai aproape de mare, destinația lor. Și, la prima vedere ciudat, ele se construiesc aici, la poalele Semicicului pe malul unui riu nu prea bogat în ape, Bizava. Pentru că aici se face cel mai bine. Pentru că aici este prezent în acest moment, cel mai pregnant, acea forță intelectuală și tehnică în stare să dea la iveală asemenea minuni ale creației și muncii avîntate. Cred cu tărie — și vizita secretarului general al Partidului Comunist Român, cuvîntele de laudă și îndemnul lui înfățișate imi întăresc crezul, că focul furnalelor de la Reșița, care arde fără întrerupere de mai bine de două sute de ani, s-a aprins ca odată, într-o zi de mari impliniri, în aceste zile ale muncii temerare, înfrățite, să pornească de pe malurile Bizavei spre Marea Neagră o adevărată uzină care va pune în mișcare o navă de 150 de mii de tone, un motor nădrăvan care va duce salutului semetului Semeniș peste mări și oceane.

Domokos Géza

Trei garoafe

O fetiță a dăruit primului bărbat al țării o garoafă roșie. A îndemnat-o mama, o femeie de vîrstă de 25 de ani, cu niște ochi care-mi aduceau aminte de focul veșnic al furnalului Reșiței. Emoționat, președintele țării strînge mîna muncitorului și cu un zîmbet părintesc flutură garoafa. Moment de mare simțență, de omie. Un bărbat cit un fel își ridică cascheta, face un pas și dăruiește tovarășului Nicolae Ceaușescu, cu un gest blînd, o garoafă roșie: „Să ne trăiți tovarășe secretar general!”. Emoționat, președintele țării strînge mîna muncitorului și cu un zîmbet părintesc flutură din nou garoafa. Gest la fel de sincer ca gestul fetitei. O tinăra muncitoare își părăsește pentru o clipă strungul și plină de emoție înnemăză, cu un gest firesc, înaltului oaspete o garoafă roșie cu care își împodobise, în cinstea marelui eveniment, în mod simbolic, locul de muncă — strungul. Emoționat, președintele țării strînge mîna tineret și cu un zîm-

bet părintesc flutură, pentru cine știe a cîta oară, o garoafă roșie, spre mulțimea care îl aclamă. Asemenea gesturi de mîndrie, de încredere în omul de omie Nicolae Ceaușescu care, în fruntea partidului nostru, conduce cu atîta energie și clarviziune destinele patriei; a fost semnificativ pentru clipele de neuitat din marile uzine ale Reșiței. Parcă oțelul căpătase deodată suflet, parcă cineva însuflase mașinilor reci viață, parcă și cerul de deasupra mîndriei cetăți de foc a Banatului devenise deodată serin. Ce putere au acești oameni în ei?

Am admirat cu toții impetușul blumming și motor Diesel de 30 de mii C.P., o adevărată uzină el însuși. Dar am admirat și mai mult puterea și înțelegerea oamenilor, care au sîtat la temelie acestor mari realizări. Și cu cîtă atenție au ascultat ei cuvîntele secretarului general al partidului. Ca o mare înălțată s-a arătat această masă de muncitori din fața comitetului județean de partid. Ca o mare liniștită, care vîia atunci cînd tovarășul Nicolae Ceaușescu vorbea de demnitate, independență, de egalitate și li-

Nikolaus Berwanger

Continuare în pag. a 2-a

Școala și năzuințele oamenilor muncii

Ca într-o poezie de Arghezi, în care „lumea era pardoșită cu lumină”, plaurile Caraș-Severinului și ale Clujului, orașele și localitățile acestor două județe ale țării s-au arătat în aceste zile, înfrundate de o lumină zăpădită puțin obișnuită, iradiată în aceeași măsură din soare, ca și din inimile și ochii luminoși al oamenilor. O lumină în care strălucia nu numai portul tradițional, atât de bogat al românilor, maghiarilor, germanilor și sîrbilor ci și roadele muncii lor înfrățite, flăcările furnalelor la care mulți dintre ei își veghează bucuriile și nădejțile lor, hotărîrea lor de a munci și învăța pentru continua înflorire a României socialiste. Lumină aceasta a scaldat vetrele de veche civilizație și cultură românească pe tot parcursul vizitei întreprinse de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu în județele Caraș-Severin și Cluj. O lumină de neuitat a unor zile care intră în istorie, o lumină simbolică pentru rosturile cele mai profunde ale acestei epoci Ceaușescu. Am trăit nemijlocit aceste zile în care căldura dragostei, a stimei și devotamentului neprecupețit pentru patrie și partid, pentru conducătorul iubit concură, în plan spiritual, pe aceea din nestîmbele furnale reșițene. Sfaturile înțelepte ale secretarului general al partidului, discuțiile la locul de muncă cu nenumărate categorii de oameni, dialogul viu cu masele populare, propunerile făcute au arătat, încă o dată, adevăratele dimensiuni ale democrației noastre socialiste în care, cum ar fi zis cronicarul „Iara lubeste pre conducător și conducătorul lubeste pre țară”. Oriunde a fost prezent secretarul general al partidului în această vizită de lucru s-a simțit puternic această însemnă, neînmurțită dragoste cu care țara îl înconjoară. Țara și poporul care, sub conducerea sa înțeleaptă, au înflorit ca în povești, într-un an ca într-o sută. Căci ce altceva înseamnă faptul că o întreprindere realizează astăzi, numai în 10 zile, producția pe care în 1938 o realiza într-un an întreg? Tot ca în povești, ce eroi giganti, s-au creat hale imense în care ar putea intra foarte bine un sat tradițional întreg; muncitorii, tehnicienii și inginerii români punind în valoare genul creator propriu, au realizat motoare navale moderne, impresionante, de o forță uriașă, aș zice, de mii de herghelii de cai putere. Oameni care numai în urmă cu cîtiva ani produceau unele agricole, modeste, saps și grape și-au modernizat uzinele și creează acum macarale gigantice de o putere uluitoare. Preocupat de continua promovare a noului, de integrarea științei cu producția, secretarul general al partidului a recomandat modernizarea în continuare a industriei, automatizarea proceselor de producție, sporirea productivității muncii, condiții sine qua non ale progresului și civilizației românești, ale bunăstării tuturor. Pentru aceasta, sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, se cere ca toți să învățăm neîntrerupt să ne însușim limbajul tehnic cel mai avansat, să ne dovedim receptivi la nou și înnoire. La deschiderea noului an

Ion Dodu Bălan

Continuare în pag. a 2-a

NOI

Pe cel născut din dragoste și dor,
dormitea pînă la sfîrșit,
celui jurat în dragostea de neom
și se va strînge umbra sa în ram,
cîl bătrîn în Mureș și în Jiu,
echil micînd mîi se avea pustiu.

Dar șerpelui viclean pînă la drum
cum să-și stîrpească obăvîria, cum,
cîntărea supă și cîntărea hără
în singele lui rîncea nu se spărca,
pietru ce-ar fi să codă-osupra lui
în temălii n-ai mai putea s-o pui.
Dar șerpelui viclean și însures
pînă la drumul țării-n sus și-n jos
ca cite chemări într-un iad încep
pleșnește-i ochii lumarii din cop,
din margine de zi și pînă-n seară
să-și roage moartea și să nu mai moară.

Pe cel crescut în dragoste și dor,
împrejmuit înalt de viitor,
pe cel jurat în graul mamei lui
cum limpede și dulce atîd nu-î,
pe cel ce-î suflet din acest pămînt
în graul mamei îl binecuvînt.

Petru Anghel

Atlantide culturale

Vom vorbi despre un mare călător prin
culturile lumii. Nu precum Key-
serling sau Huxley, ci sînd pe loc,
excursia însemnînd pogoria spre
sinele unor culturi, cu ambiția de a le
recompune și deslăsa fața interioară. Pogoria
conduce la o dublă transfigurare, a obiectului
și a subiectului. Lumea din interiorul oceanului
e alta decît cea văzută de la suprafață, treptata
eluzare modifică privirea, care este silită să
accepte legile unui alt mediu fizic. Și peisajul
se modifică, e vorba de un alt real, astfel încît
cine realizează, să spunem, fațada unui edificiu
baroc, trebuie să fie un familiar al viziunilor
marine. Călătoria însăși ca act este o inițiere,
cînd are această vocație, cînd și-o descoperă.
Universul planetar era în linia marii cunoscut
pînă la Renaștere (vezi Călătoriile Renașterii
și apoi straturile literare) dar numai Călătoriile
Renașterii desfășurată viziunea insulafă, parcer-
lară, înfrînd o viziune nouă, integrînd obiecte
geografice dispărute într-o nouă cosmogonie.
Procedînd astfel Edgar Papu face din drumul
spre interiorul culturilor prezenta unor descoperiri.
Teritoriile cele mai cunoscute devin o
„terra incognita” unde ne așteaptă revelații. Ce
poate astfel fi mai familiar pentru noi, ca euro-
peni sau ca români, decît cultura italiană? Dar
iată aici un mit depreciaț, mitul lui Janus (vezi
Fețele lui Janus), un mit strivî sub greutatea
reprezentărilor eline, o față umilă, de fapt două
fețe, acționînd contradictoriu și în contrapunt,
iar zeul bifrons ne conduce prin lumea pe care
o tutează, revelîndu-ne o lume nouă, o lume
modernă nouă, alta decît cea elină, lumea
modernă ce stă sub semnul lui Janus.

Înaintînd în teritoriul germanic, Edgar Papu
procedeează și aici cu un descoperitor, înfrînd
prejudecăți, tocmai prejudecăți care ne ținea
departe de un sir de valori ale plasticii germa-
ne, acelea în care se cantonează un
anume specific, o anume promisiune, o premiză
de renovare pentru ansamblul artelor europene
moderne, realitatea unor renovații care își au
sursa aici: între Alpi și Marea Nordului are
chiar un titlu geografic, pare un subcapitol din
Călătoriile Renașterii, dacă aceasta ar fi fost o
enciclopedie a călătoriilor în culturile lumii.
Urmează apoi monografia descoperirii unui
continent, de Atlantidă, Barocul. Spunem
Atlantidă fiindcă Barocul, deși cu contururi
multicontinentale, deși tărîmuri fizic foarte
exact — iar aici aportul micii Lusitanii este

Paul Anghel

Continuare în pag. a 6-a

FEȚELE ASCUNSE ALE ISTORIEI LITERARE Izvoare necercetate ale culturii române

Interviu cu Adolf Armbruster

— Convingerea de sute de ani dintre
români și sași în Transilvania nu putea
rămîne fără urme puternice. Dr. Iov.
Armbruster v-a lăsat ocupat, nu de mult, în
Romanitatea românilor de felul în care
textele redactate de sași în Tran-
silvania medievală vorbesc despre români
și ați demonstrat importanța acestor iz-
voare în bună măsură, puțin sau deloc
folosite pînă la apariția lucrării despre
care vorbim. Literatura lor despre români,
folosim cuvîntul literatură în sens
larg, este neindoielnic și mai cuprinzătoare.
Se știe că există cronici săsești, lu-
crări de istorie semnate de scriitori ger-
mani din România, cercetări folclorice și
stnografice, încercări literare în care re-
aliții, evenimente și personalități româ-
nești au intrat în raza de inspirație a au-
torilor. Caracterizî-ne întinderea și
adîncimea acestor izvoare.

— De la venirea lor pe meleagurile ardeleni,
în plin veac al XII-lea, coloniștii germani și
negermani, care abia mai tîrziu se vor constitui
aici, în noua lor patrie, în comunitatea săsească,

Eminescu și Transilvania (II)

Caz unic în literatura română, formația
intelectuală a lui Mihai Eminescu, poet
de obîrșie bucovineană, purcede sub
auspiciile unei unice și statornice ob-
sesii: Transilvania. Ea guvernează
anii de școală și începutul epocii vieneză, patro-
nînd primele pagini de proză și debutul în pu-
blicitate.
Prima poezie cunoscută a poetului este scrisă
la moartea lui Aron Pumnul: paginile de proză
din „Geniu Pustiu” sînt localizate în Transilva-
nia și ating problema transilvăneană: primele
articole publicate la Pesta, întii în „Albina” și
„Familia”, apoi în „Federațiunea” sînt dedicate
Transilvaniei.
Desigur: nu această zonă a opereii eminescu-
ene va hotărî dimensiunea el genială dar tocmai
această dimensiune, în spațiul căreia fiecare
amănunt al vieții și opereii se vede amplificat
prin lăntă, justifică interesul pentru acea atît
de cîudată propensiune — ades numită enigmă
— care a fost Transilvania.

Enigmatică este, în primul rînd, aplicarea
unui copil în vîrstă de 14 ani (la seispzece a
efectuat călătoria sa în Ardeal și știa, după
mărturia ardelenilor însiși — tot) asupra pro-
blemelor de istorie: enigmatică este apoi apere-
carea aceluși copil tocmai asupra istoriei Tran-
silvaniei; în sfîrșit, enigmatică este informația
exhaustivă, logica impecabilă și violența retor-
ică, desfășurate în articole scrise la 20 de ani.
Primele explicații trebuie căutate în anii de
școală al poetului, la Cernăuți. Acolo Eminescu
l-a avut profesor pe Pumnul și e de la sine-nteles
ca marele patriot ardelen, alungat peste granița
de prigană post-revoluționară, să-și fi înocinat
micului Eminescu nu doar interesul pentru istorie
dar interesul pentru o istorie anume: a
Transilvaniei. Că interesul a devenit ulterior o
obsesie, are o explicație psihologică. Relația lui
Eminescu cu Pumnul, în ciuda diferenței de
vîrstă, n-a fost o relație obiectivă, oficială, ca
între elev și profesor ci o relație afectivă, de
tonalitate dramatică. Eminescu a locuit în casa
lui Pumnul ca privatist și acolo el a cunoscut
omul, iar nu profesorul. Pumnul se cunoștea cu
părinții lui Eminescu. El era bun cu copiii; Juca
mingea. Pe Eminescu l-a cunoscut numai în bi-
bliotecar. Deci relația celor doi era confidențială.
Apoi, ea a fost și o relație exaltată din
pricina sensibilității excesive a copilului pe de
o parte, din pricina trăirii patriotice a profeso-
rului pe de alta (După moartea lui Pumnul elevul
l-a avut putut refăce lecțiile din memorie!). În
acest context special, procesul care s-a petrecut
n-a fost numai de instruire ci și de influențare.

Sânziana Pop

Continuare în pag. a 7-a

Sfîrșitul vacanței

Privirea severă a dirigintei și aerul care
însușea frig al unor formule matematice
își vor fi instituit vigoarea cunoscută
încă înainte de apariția acestor rînduri
într-o notă de vacanță mare s-a așteptat
și doar în cîteva clase din fiecare județ, unde mai
există profesori conștienți că esențial pentru copiii
este nu numai în orele acelor dascăli de viață
vor revizui merite de acum pînă la sărbătorile de
iană, marea ispravă petrecute pînă mai ieri.
O fetiță premiată anul trecut relata așezară că
frăziorul ei în vîrstă de patru ani le-a scris din
muniș cu voce subțire, o prietenă l-a dezvăluit planul
de a intra într-o zi pe gura unui curcubeu
pentru a se transforma, la ispirea pe cealalt capăt.
În băiat, iar colegul ei de bancă a luat vara în-
treagă să perfecționeze zborul fără mijloace teh-
nice, zborul pur și simplu al copililor, asemeni celui
al păsărilor. Dar acestea sînt fapte dintr-un tînet
aproape interzis, despre care nu mai știm mai nimic.
De ieri, de azi, încep și continuă experiențele cu
eprubete, savantitatea se va așezî și cu reacția oxida-
tională, clorurilor, carbonului, cu brucia apariția
a florilor galbene și periculoase de sulf.
Dar vacanța viitoare promite infinit mai mult
spațiu și timp pentru copilărie.

Gheorghe Pituț

Continuare în pag. a 7-a

Cine sînt și ce cred, în câteva cuvinte

1. Sînt un om pasnic, dacă mă creștinesc, nu fac parte din nici un grup, grupulei, nu sînt miniat de interese excentrice și n-am apelat niciodată la generozitatea Fondului literar, cu toate că nici masa mea zilnică nu se compune numai din ambrozii. Pînă și simpla această simplitate capotă suferi merit străvechi, mă sperie. Nu am ambiția să răstorn redacții de reviste și să mă instaliez eu mare șef. Nu am nici măcar fermecătorul obicei de a-mi măritră dulce cărțile, sau de a juca pe marginea relațiilor lor conjugale. Nu am telefonat nici unui critic pentru o cronică rezonabilă și pentru cel care au scris rău despre mine (pe drept sau pe nedrept), nu am apelat niciodată la jargon.

Trebuie să recunoșc, deci, că am o carte de vizită destul de săracă pentru o parte a lumii literare. Nu am pus stăpînire pe creierul nimeni cu să-i provoc osmarul la simpla vedere. Și atunci, cum să răspund la cele două întrebări puse de redacția revistei *Lucațărul*? Convenabil sau neconvenabil? Am de plătit poezia cui? N-am! Am fost pus într-o situație, recunosc, foarte încurcată. Dar dacă n-am cu nimeni nimic (mă refer la persoane), poate am niște datorii față de poezie și lucrul acesta mă îndeamnă să ieșuș.

Poezia de miine? Intrebare utopică. Dacă stimații poeți de miine nu vor pune la treabă roboții („negrisorii” moderni), atunci va fi bine. Altfel timp ci deasupra versului se va aplica o frunte umbră, poezia nu va suferi merit străvechi (în esență) față de ceea ce cunoaștem noi încă de la Homer.

Poezia românească de astăzi. O poezie afirmă că este cea mai bună poezie din lume. Nimic nu mă împiedică s-o cred, de vreme ce cunosc prea puțin cealaltă parte. O poezie nu se poate cunoaște numai din traduceri și din două trei antologii citite în original. Și nu cred (am o bănuială) că se traduce întotdeauna piesele de rezistență ale poeziei intrări în circuitul universal. Apoi, ca să pui mina și pe o traducere, din cauza tirajului mic, trebuie să faci, în unele cazuri, ochi dulci librărescilor. Și pentru a ajunge direct la sursă, mărturisesc că am prea puțină răbdare.

Am credința totuși că, la ora actuală, trăiește și crează în România cel puțin cinci poeți de valoare universală. Ceea ce vorbește de sine de cota valorică atînsă de poezia românească de astăzi. Înșă, dacă vom privi mai de aproape, vom observa și câteva călcîi vulnerabile. Voi numi două dintre ele. Pe care cred eu, bineînțeles, înaintea poeziei din revistele literare. Cu excepțiile de rigoare, ceea ce se publică în reviste are aerul unor exerciții scrise cu mina stîngă. Paginile monotone, fals senine, lipsite de frămîntări interioare. Totuși nu-mi vine să cred că poeții contemporani încredințază revistelor numai pagini anoste. Cu excepțiile de rigoare, așa cum am mai spus, poezia din reviste este dintr-un gen de poezie (printre ei mulți poeți) sînt scrupulosi tocmai cu poezia?

Lipsește din reviste poezia așa-numită experimentală. Ce altceva sînt revistele dacă nu niște laboratoare ale creației? Nu credeți că poezia de miine se va hrăni și din escurile de astăzi? De ce să dăm etichetă numai paginilor geniale și să nu-i servim și câteva eșecuri. Nu credeți că de superbele eșecuri, dadaisimul și alte isme, mari experiențe nereușite, a profitat fără scrupule poezia modernă, în partea ei cea mai durabilă?

Lipsește din reviste poezia așa-numită experimentală. Ce altceva sînt revistele dacă nu niște laboratoare ale creației? Nu credeți că poezia de miine se va hrăni și din escurile de astăzi? De ce să dăm etichetă numai paginilor geniale și să nu-i servim și câteva eșecuri. Nu credeți că de superbele eșecuri, dadaisimul și alte isme, mari experiențe nereușite, a profitat fără scrupule poezia modernă, în partea ei cea mai durabilă?

Lipsește din reviste poezia așa-numită experimentală. Ce altceva sînt revistele dacă nu niște laboratoare ale creației? Nu credeți că poezia de miine se va hrăni și din escurile de astăzi? De ce să dăm etichetă numai paginilor geniale și să nu-i servim și câteva eșecuri. Nu credeți că de superbele eșecuri, dadaisimul și alte isme, mari experiențe nereușite, a profitat fără scrupule poezia modernă, în partea ei cea mai durabilă?

Lipsește din reviste poezia așa-numită experimentală. Ce altceva sînt revistele dacă nu niște laboratoare ale creației? Nu credeți că poezia de miine se va hrăni și din escurile de astăzi? De ce să dăm etichetă numai paginilor geniale și să nu-i servim și câteva eșecuri. Nu credeți că de superbele eșecuri, dadaisimul și alte isme, mari experiențe nereușite, a profitat fără scrupule poezia modernă, în partea ei cea mai durabilă?

Lipsește din reviste poezia așa-numită experimentală. Ce altceva sînt revistele dacă nu niște laboratoare ale creației? Nu credeți că poezia de miine se va hrăni și din escurile de astăzi? De ce să dăm etichetă numai paginilor geniale și să nu-i servim și câteva eșecuri. Nu credeți că de superbele eșecuri, dadaisimul și alte isme, mari experiențe nereușite, a profitat fără scrupule poezia modernă, în partea ei cea mai durabilă?

Lipsește din reviste poezia așa-numită experimentală. Ce altceva sînt revistele dacă nu niște laboratoare ale creației? Nu credeți că poezia de miine se va hrăni și din escurile de astăzi? De ce să dăm etichetă numai paginilor geniale și să nu-i servim și câteva eșecuri. Nu credeți că de superbele eșecuri, dadaisimul și alte isme, mari experiențe nereușite, a profitat fără scrupule poezia modernă, în partea ei cea mai durabilă?

Lipsește din reviste poezia așa-numită experimentală. Ce altceva sînt revistele dacă nu niște laboratoare ale creației? Nu credeți că poezia de miine se va hrăni și din escurile de astăzi? De ce să dăm etichetă numai paginilor geniale și să nu-i servim și câteva eșecuri. Nu credeți că de superbele eșecuri, dadaisimul și alte isme, mari experiențe nereușite, a profitat fără scrupule poezia modernă, în partea ei cea mai durabilă?

Lipsește din reviste poezia așa-numită experimentală. Ce altceva sînt revistele dacă nu niște laboratoare ale creației? Nu credeți că poezia de miine se va hrăni și din escurile de astăzi? De ce să dăm etichetă numai paginilor geniale și să nu-i servim și câteva eșecuri. Nu credeți că de superbele eșecuri, dadaisimul și alte isme, mari experiențe nereușite, a profitat fără scrupule poezia modernă, în partea ei cea mai durabilă?

Lipsește din reviste poezia așa-numită experimentală. Ce altceva sînt revistele dacă nu niște laboratoare ale creației? Nu credeți că poezia de miine se va hrăni și din escurile de astăzi? De ce să dăm etichetă numai paginilor geniale și să nu-i servim și câteva eșecuri. Nu credeți că de superbele eșecuri, dadaisimul și alte isme, mari experiențe nereușite, a profitat fără scrupule poezia modernă, în partea ei cea mai durabilă?

Lipsește din reviste poezia așa-numită experimentală. Ce altceva sînt revistele dacă nu niște laboratoare ale creației? Nu credeți că poezia de miine se va hrăni și din escurile de astăzi? De ce să dăm etichetă numai paginilor geniale și să nu-i servim și câteva eșecuri. Nu credeți că de superbele eșecuri, dadaisimul și alte isme, mari experiențe nereușite, a profitat fără scrupule poezia modernă, în partea ei cea mai durabilă?

Lipsește din reviste poezia așa-numită experimentală. Ce altceva sînt revistele dacă nu niște laboratoare ale creației? Nu credeți că poezia de miine se va hrăni și din escurile de astăzi? De ce să dăm etichetă numai paginilor geniale și să nu-i servim și câteva eșecuri. Nu credeți că de superbele eșecuri, dadaisimul și alte isme, mari experiențe nereușite, a profitat fără scrupule poezia modernă, în partea ei cea mai durabilă?

Lipsește din reviste poezia așa-numită experimentală. Ce altceva sînt revistele dacă nu niște laboratoare ale creației? Nu credeți că poezia de miine se va hrăni și din escurile de astăzi? De ce să dăm etichetă numai paginilor geniale și să nu-i servim și câteva eșecuri. Nu credeți că de superbele eșecuri, dadaisimul și alte isme, mari experiențe nereușite, a profitat fără scrupule poezia modernă, în partea ei cea mai durabilă?

Lipsește din reviste poezia așa-numită experimentală. Ce altceva sînt revistele dacă nu niște laboratoare ale creației? Nu credeți că poezia de miine se va hrăni și din escurile de astăzi? De ce să dăm etichetă numai paginilor geniale și să nu-i servim și câteva eșecuri. Nu credeți că de superbele eșecuri, dadaisimul și alte isme, mari experiențe nereușite, a profitat fără scrupule poezia modernă, în partea ei cea mai durabilă?

Lipsește din reviste poezia așa-numită experimentală. Ce altceva sînt revistele dacă nu niște laboratoare ale creației? Nu credeți că poezia de miine se va hrăni și din escurile de astăzi? De ce să dăm etichetă numai paginilor geniale și să nu-i servim și câteva eșecuri. Nu credeți că de superbele eșecuri, dadaisimul și alte isme, mari experiențe nereușite, a profitat fără scrupule poezia modernă, în partea ei cea mai durabilă?

Lipsește din reviste poezia așa-numită experimentală. Ce altceva sînt revistele dacă nu niște laboratoare ale creației? Nu credeți că poezia de miine se va hrăni și din escurile de astăzi? De ce să dăm etichetă numai paginilor geniale și să nu-i servim și câteva eșecuri. Nu credeți că de superbele eșecuri, dadaisimul și alte isme, mari experiențe nereușite, a profitat fără scrupule poezia modernă, în partea ei cea mai durabilă?

Lipsește din reviste poezia așa-numită experimentală. Ce altceva sînt revistele dacă nu niște laboratoare ale creației? Nu credeți că poezia de miine se va hrăni și din escurile de astăzi? De ce să dăm etichetă numai paginilor geniale și să nu-i servim și câteva eșecuri. Nu credeți că de superbele eșecuri, dadaisimul și alte isme, mari experiențe nereușite, a profitat fără scrupule poezia modernă, în partea ei cea mai durabilă?

Lipsește din reviste poezia așa-numită experimentală. Ce altceva sînt revistele dacă nu niște laboratoare ale creației? Nu credeți că poezia de miine se va hrăni și din escurile de astăzi? De ce să dăm etichetă numai paginilor geniale și să nu-i servim și câteva eșecuri. Nu credeți că de superbele eșecuri, dadaisimul și alte isme, mari experiențe nereușite, a profitat fără scrupule poezia modernă, în partea ei cea mai durabilă?

Lipsește din reviste poezia așa-numită experimentală. Ce altceva sînt revistele dacă nu niște laboratoare ale creației? Nu credeți că poezia de miine se va hrăni și din escurile de astăzi? De ce să dăm etichetă numai paginilor geniale și să nu-i servim și câteva eșecuri. Nu credeți că de superbele eșecuri, dadaisimul și alte isme, mari experiențe nereușite, a profitat fără scrupule poezia modernă, în partea ei cea mai durabilă?

Lipsește din reviste poezia așa-numită experimentală. Ce altceva sînt revistele dacă nu niște laboratoare ale creației? Nu credeți că poezia de miine se va hrăni și din escurile de astăzi? De ce să dăm etichetă numai paginilor geniale și să nu-i servim și câteva eșecuri. Nu credeți că de superbele eșecuri, dadaisimul și alte isme, mari experiențe nereușite, a profitat fără scrupule poezia modernă, în partea ei cea mai durabilă?

Lipsește din reviste poezia așa-numită experimentală. Ce altceva sînt revistele dacă nu niște laboratoare ale creației? Nu credeți că poezia de miine se va hrăni și din escurile de astăzi? De ce să dăm etichetă numai paginilor geniale și să nu-i servim și câteva eșecuri. Nu credeți că de superbele eșecuri, dadaisimul și alte isme, mari experiențe nereușite, a profitat fără scrupule poezia modernă, în partea ei cea mai durabilă?

Lipsește din reviste poezia așa-numită experimentală. Ce altceva sînt revistele dacă nu niște laboratoare ale creației? Nu credeți că poezia de miine se va hrăni și din escurile de astăzi? De ce să dăm etichetă numai paginilor geniale și să nu-i servim și câteva eșecuri. Nu credeți că de superbele eșecuri, dadaisimul și alte isme, mari experiențe nereușite, a profitat fără scrupule poezia modernă, în partea ei cea mai durabilă?

Lipsește din reviste poezia așa-numită experimentală. Ce altceva sînt revistele dacă nu niște laboratoare ale creației? Nu credeți că poezia de miine se va hrăni și din escurile de astăzi? De ce să dăm etichetă numai paginilor geniale și să nu-i servim și câteva eșecuri. Nu credeți că de superbele eșecuri, dadaisimul și alte isme, mari experiențe nereușite, a profitat fără scrupule poezia modernă, în partea ei cea mai durabilă?

Lipsește din reviste poezia așa-numită experimentală. Ce altceva sînt revistele dacă nu niște laboratoare ale creației? Nu credeți că poezia de miine se va hrăni și din escurile de astăzi? De ce să dăm etichetă numai paginilor geniale și să nu-i servim și câteva eșecuri. Nu credeți că de superbele eșecuri, dadaisimul și alte isme, mari experiențe nereușite, a profitat fără scrupule poezia modernă, în partea ei cea mai durabilă?

Lipsește din reviste poezia așa-numită experimentală. Ce altceva sînt revistele dacă nu niște laboratoare ale creației? Nu credeți că poezia de miine se va hrăni și din escurile de astăzi? De ce să dăm etichetă numai paginilor geniale și să nu-i servim și câteva eșecuri. Nu credeți că de superbele eșecuri, dadaisimul și alte isme, mari experiențe nereușite, a profitat fără scrupule poezia modernă, în partea ei cea mai durabilă?

Lipsește din reviste poezia așa-numită experimentală. Ce altceva sînt revistele dacă nu niște laboratoare ale creației? Nu credeți că poezia de miine se va hrăni și din escurile de astăzi? De ce să dăm etichetă numai paginilor geniale și să nu-i servim și câteva eșecuri. Nu credeți că de superbele eșecuri, dadaisimul și alte isme, mari experiențe nereușite, a profitat fără scrupule poezia modernă, în partea ei cea mai durabilă?

Lipsește din reviste poezia așa-numită experimentală. Ce altceva sînt revistele dacă nu niște laboratoare ale creației? Nu credeți că poezia de miine se va hrăni și din escurile de astăzi? De ce să dăm etichetă numai paginilor geniale și să nu-i servim și câteva eșecuri. Nu credeți că de superbele eșecuri, dadaisimul și alte isme, mari experiențe nereușite, a profitat fără scrupule poezia modernă, în partea ei cea mai durabilă?

Lipsește din reviste poezia așa-numită experimentală. Ce altceva sînt revistele dacă nu niște laboratoare ale creației? Nu credeți că poezia de miine se va hrăni și din escurile de astăzi? De ce să dăm etichetă numai paginilor geniale și să nu-i servim și câteva eșecuri. Nu credeți că de superbele eșecuri, dadaisimul și alte isme, mari experiențe nereușite, a profitat fără scrupule poezia modernă, în partea ei cea mai durabilă?

Lipsește din reviste poezia așa-numită experimentală. Ce altceva sînt revistele dacă nu niște laboratoare ale creației? Nu credeți că poezia de miine se va hrăni și din escurile de astăzi? De ce să dăm etichetă numai paginilor geniale și să nu-i servim și câteva eșecuri. Nu credeți că de superbele eșecuri, dadaisimul și alte isme, mari experiențe nereușite, a profitat fără scrupule poezia modernă, în partea ei cea mai durabilă?

Lipsește din reviste poezia așa-numită experimentală. Ce altceva sînt revistele dacă nu niște laboratoare ale creației? Nu credeți că poezia de miine se va hrăni și din escurile de astăzi? De ce să dăm etichetă numai paginilor geniale și să nu-i servim și câteva eșecuri. Nu credeți că de superbele eșecuri, dadaisimul și alte isme, mari experiențe nereușite, a profitat fără scrupule poezia modernă, în partea ei cea mai durabilă?

Prezidiul Colocviul național de poezie

1. Cum vedeți poezia de azi și de miine? 2. Ce așteptați de la critica de poezie?

Poezia de Azi și de Miine

complex, slujește la ceva decorul fix, doar simpla ilustrare literară?

Există un prag de saturație — pentru suprafața locurilor, desigur. Eu știu că accesul meu la iubire e hotărît de sufletul meu. El știe că accesul lui la iubire e hotărît de sufletul lui.

2. Frumosi critici ai marilor orase sînt alți de puțin nebuni în maseșugul lor. Tăcere pentru martorii falși, materializări săptămînală și acut ocazional, fără putere de devenire. Astfel nu se intrupă educația și nici măcar comertul ei. Poate avea un vers sorta textului de muzică ușoară, ori a peliculei fade, cărora, acum, nici indignarea generală nu le mai ajută?

Mă gîndesc ce plin de cruzime e acest adevăr: tema de strîngere a actualității declamată, superficial prezentată poate fi tocmai de aceea falsă! Enunțarea, prul și gestica, nu implică neapărat în consens participarea sufletului și mai ales a gîndirii.

Tinerii critici, în numele adevărului și nu mai puțin al artei lor, trebuie să aducă limpezire; poezia este prin definiție patriotic absolut al poporului său; iar valoarea trăiește în lumea ideilor noi. Nimic mai evident decît ceea ce văd acum: absorbția dorită de lucruri sincere și realtate noi. Să începem cu neascunderea efortului care se cere.

Aceea care ne vorbește este natura. Ultimele elemente descoperite au o viață rară, fulgeră deodată în ochiul opac al unui aparat de laborator.

1. (revenind, pentru devenire) Cu acel miine locuind în interior, nu pot vorbi despre altfel — cuvintele numai se leagănă încoace și încolo supraviețuind acest spațiu, ca și cum aș putea să-l răstorn.

Dar acum nu pot vorbi decît despre noua mea carte: *rezervațiile naturii*. Mă tem eu de fragilitatea naturii? Cred în știința punerii sub clopot, pentru promenade securizate? Nu, nu voi trăi într-un parc. Sînt prea legat de propria-mi istorie. Piatra goală duce pentru mine o existență sensibilă — știu că este orlonată într-un sistem, întinesc peste tot semne, ca într-un adevărat lexicon.

Pîmîntul este natură, erosul este natură, adevărul este natură — rezervațiile de viață ale vitelor și peștelor. Poemul deschis spre întreg universul minții, declanșînd serii de combinații asociative, strălucînd devenirea lui. Conectat la limbajul întreg, între inteligență ubicuă și activitate, va avea o lungime nelimitată. Pe acest traiect, primind liber senzațiile, se naște și galopează dispersat un adevărat organism, o ființă nouă, perpetuu originală, niciodată bolnav în integrarea sa.

Ani mulți am fost fascinat de frumusețea albei hîrtii, la gîndul infinitelor materializări de mesaje ce străbat astfel spațiul și timpul. Și împrevizibilitatea. Mă întreb dacă realul va merge pînă la capătul reveriilor mele; într-o după-amiază de secetă (cu bășteta provocam largi crăpături în patinoare, în podiumuri) va cădea toată zăpada din mine termi pe un singur cerc de asfalt — depășind toate posibilitățile locale.

Ion Iovan

„Poezia de azi e un arhipelaș de insule eroice...”

1-2. „Limitele limbii mele indică limitele lumii mele”, spunea Wittgenstein. Memorind această frază pînă la o desăvîrșită interiorizare a adevărului ei, poetul înțelege că limitele poeziei lui indică limitele lumii lui tot astfel cum și criticul, meditant asupra propriei condiții, nu va putea să nu accepte ideea că natura — rezervațiile de viață ale vitelor și peștelor — indică limitele lumii sale. E vorba desigur, de o lume curieră printr-o cunoaștere pe cont propriu și prinfor, de aceea pe care avem dreptul s-o numim univers al poeziei, viziune, creație. O lume construită cu sentimentul și conștiința că nici unul din gesturile edificării ei nu tîne de detalii, tot astfel cum nici o parte a ei nu e întimplătoare sau de înlocuit. Poezia de azi e o sumă de astfel de lumi care și-au forțat și largit propriile limite, un arhipelaș de insule eroice prin felul cum și-au smuls pîmîntul și piatra proprie din apele oceanului. În spatele fiecărui poet adevărat se află o astfel de generație, o necesară ieșire din limitele date ori primordiale. Tot astfel cum, orice poet adevărat are și povara Poeziei și Cîrții celorlalți, astfel că e ciudat să vezi poeți adevărați considerindu-se striviți de poezia altora, ignorînd-o ori blamînd-o și intristător să descoperi destine poetice renunțînd la propriul univers, multiplicîndu-și cu îndemnare și generozitate rău înțeleasă, pînă la pulverizarea, vocea interioară și stilul.

Dar nu despre versificatorilor abili e cazul să vorbim acum ci despre bogăția de universuri ale poeziei profund autentice și care avem bucuria să fim contemporani și datorită de a ni le face mai adînc și mai real ale noastre. Simptomatice pentru starea plenară a creației poetice actuale e și împrejurarea că, implicați cu toată ființa în constituirea propriei operă, poeți autentici (și sînt mai mulți și mai puțin decît o arată inventarul) renunță la manifeste și programe poetice care să impună în termeni critici propria lege lirică, pentru a afirma creația celorlalți. Să-l amintim, în acest sens, pe Ion Caraion, St. Augustin-Doinas, Geo Dumitrescu, Constanta Buzea, sau Dan Laurențiu. Printr-o asemenea atitudine culturală, ei nu-și pierd nicicum individualitatea, iar dimensiunile limbajului și lumii pe care o edifică sînt forțate și largite în sensul creației. Gestul lor este exemplar, căci în asemenea cazuri creația și conștiința acesteia devine complementare. Rămîn, astfel, anarconice dicotomiile de mentalitate și statut, și nu de funcție, ce se separă poetul de critic, creatorii de editori, poetul de ceilalți poeți, o generație de alți sau, în termenii actualiei anchete, poezia de azi de cea de miine. O asemenea consecvență interioară manifestată, indiferent de limbaj, mijloc sau instituție culturală, potențează unitatea și personalitatea unei voci creatoare, de maximă credibilitate și autoritate, unei opere. Lumea poeziei nu are decît de cîștigat din această largire a limitelor limbajului, din această comuniune a teritoriilor poeziei.

Poezii și critici apropiindu-se astfel de sensul ideal al okosului, familie, reunind, după Epimenide, pe cei ce se află în jurul aceluiași mese, în jurul aceluiași fum, născut dintr-o aceeași ardere. Astfel, în ce are ea mai bun, poezia de azi își propune ca autor emblematic salamandra și nu cameleonul.

Doina Uricariu

Inefabila structură

1. Nu este tocmai treaba poetului să vorbească despre poezie, imi spun, cu toate că am văzut deseori poeți roșindu-se mai cu strălucire despre poezie decît mulți esteți sau critici o pot face. Și nu pentru că poetul nu ar fi un cercetător atent al stării de poezie (doar ce altceva este aplicarea sa traducînd pe cărțile poeziei) alții și va fi numărînd omnișir, ci pentru că cercetarea sa se face spre folosul poeziei sale.

Și totuși, vorbind despre poezie, ce ar putea face poetul? Ar putea face un seducător manifest (tare trufaș mai este poetul).

Ar putea face o ars poetica. Desigur, pentru uzul propriu (ciută umilînță, tot atia trufie).

Ar putea vorbi despre poezia unui confrate pe care îl iubește și care nu-l iubește. Pe care îl iubește și care nu-l iubește.

Ar putea vorbi despre poezia unui confrate pe care nu-l iubește. Etc...

Ar putea scrie despre poezie făcîndu-i o frumoasă radiografie.

Ar putea scrie despre cel care mijloacec folosul obșteșc al poeziei.

Ar mai putea scrie despre critica de poezie, spunîndu-i că ar putea fi și știință printre genurile literare dacă nu și-ar propune atita să fie doar gen al literaturii (După cum se știe, știința are în vedere partea, dar numai în perspectiva și folosul întregului). Analiticitatea sa este una doar provizorie, ea fiind mai ales consacrată ca metodă de cercetare, pe cînd expunerea transcende în mod necesar analiticitatea, urmărînd legile întregului). Ar putea deci, poetul, ruga pe unii critici de poezie să nu mai amestec metodele cercetării cu cele ale expunerii, să considere poemele ca ceea ce sînt — părți ale unei structuri lirice, nu doar citate într-o demonstrație ad hoc.

Și desigur, poetul ar mai putea să scrie despre inefabila structură.

Și dacă ar scrie despre inefabila structură ce ar putea spune poetul?

El ar putea spune: „L-am văzut pe poet. Care mi-i spus: truda intru poezie nu este altă truda intru cuvînt (asa și putea ajunge la un frumos, dar fatărmic meșug) ci truda intru sine pînă la inefabila structură (fi poezi spune, de vrei, și conștiință poetică). Nimic altceva nu este poemul decît ceea ce rămîne din cuvinte după ce această inefabilă structură a respins toate celelalte (nenumerate) cuvinte ale limbii ca fiind neconforme cu starea actuală a devenirii sale. Astfel fiind, poemul este rezultatul unei serii nedeterminate de negații, fată de ce poezia este truda intru necuvînt (laudă te, Nichta). Mă tot gîndesc la acei poeți care au ajuns pînă acolo că au respins toate cuvintele, cite vor fi fiind, rămînuindu-le, negoția pură. Pierzîndu-se de-a pururea în ea (dar despre asta, desigur, s-a mai scris)”.

Ștefan Ioanid

„Slefuite veac după veac, cuvintele limbii române au duritate de rocă și netezimi de porțelan vechi”

1-2. „altfel spus, cum vedeți POEZIA? Este adăsc de acum și de totdeauna, pentru că o Miine prematur doarme deja, în oricare Azi; de la unu la altul circuitul nestingherit aceiași dogoritoare sevă a vieții, ce, singură, dă preț salvului mortal personalității poetice de necontîndat în rîndul „ultimilor”, sînt în același timp datătoare de mari speranțe pe planul creației interne. Și îndreptățesc interesul crescînd de care se bucură această poezie dincolo de granițele țării. Semn al robusteții trunchiului liric contemporan, anghania în care se vor bate viitorii antologi n-are de ce să ne tulbure; oricum, ei au de tînd alege.

Poezia românească de azi și de miine, caracterizată prin deschidere spirituală și prin capacitatea de asimilare rapidă a tot ce se creează mai bun, artisticeste superior, pe plan mondial — ferindu-se de excese și deformări cu un miraculos simț al echilibrului — are a se împărtași în continuare din cele citive seve poetice de primă calitate ce înviează trupul acestui secol.

Mihai Dan Cantunari

Moralitatea criticii

1-2. Aparea unor dezbateri privind poezia contemporană e simpatomatică pentru nevoia de adevăr, chiar și cu prețul unui aer usor demonstrativ al discutiilor, dar, să nu uităm, că după consumarea evenimentului festiv, de astă dată Colocviul național de poezie, este greu de admis și o anumire radicalizare a statutului poeziei fără stimularea unor inițiative de durată. Finalitatea unor asemenea dezbateri trebuie căutăta totuși, în concretetea unor decizii, capabile să reevalueze un întreg climat, să investigheze alte și alte posibilități de impunere, mai eficiente, a tinerilor scriitori. Altfel, orice dezbateră, cu tot aerul său teoretizant, rămîne la bilanțuri entuziaste, la pasageri nenumțurimi sî. sît. Nu e suficient să susții ideea că poezia română contemporană este într-un moment de înflorire, adevăr greu de contestat, ci, mai degrabă, de a găsi arele modalității, inevitabil administrative, de a o impune. Absența, de pildă, în preajma acestui Colocviu de poezie, a unei reviste dedicată exclusiv poeziei, cum există mai pretutindeni, spune foarte mult. Posibilele iritări și insatisfacții dintotdeauna ale mai tinerilor poeți față de suficiența criticii se explică, nu numai din inerția acestora din urmă, reală și înă la un punct, ci și din absența unor mijloace mai largi, concrete de afirmare a valorilor. De aici tonul intolerabil al unor confrăți, presupusa inijustiție în cazul absentei comentariului critic, alertarea pomperistică, tonul vindicativ.

În ce privește poezia română, de azi, ea pare a fi, de la distanță, de-o diversitate provocatoare, chiar dacă lipsec „virfurile”, legitimînd interesul celui mai exigent cititor de poezie de orîndue, ceea ce a făcut pe o poezie să susțină că este cea mai bună poezie din lume, afirmație, oricum, gratuită. Ce-l drept, de data aceasta, critica investește mai puțin în tinerii poeți decît, să zicem, în anii șizeci, cînd prestigiu

unor autori. astăzi în „criză de identitate”, devenise suspect dar aceasta nu scuza, de exemplu, absența unei cărți de referință despre poezia exemplară a lui Emil Botta sau Dimitrie Stelaru. Este aproape stîmător faptul că, despre un poet absolut singular, ca Dan Laurențiu, referințele sînt, și așa sumare, nu sînt pe măsură să confirme o operă poetică de pe acum remarcabilă.

De obicei, critica fenomenului poetic nu păcătuiește prin excese de simpatie, ca altădată, ci printr-o neutralitate aparent cordială, printr-o diplomatie, așa zice, a lipsei de îngenuitate. Așa se face că serviciul critic nu pare că are surprize de cărți excelente de poezie semnate de Ovidiu Genaru, Virgil Mazilescu, Nicolae Ioana, Dușan Petrovici, comentariul critic, în cazul lor, nedepășind consensuarea placidă, motiv pentru unii poeți de a forța atenția printr-o producție industrialoasă. Chiar și în cazul unor tineri poeți, privilegiați în valoarea opereii, oficiul critic rămîne la poezia consensușă, fiecare nouă apariție editorială a acestora, devenind, prin acumularea, una și aceeași partitură, indiferent dacă insuficiențele cărții trimit la o îngrijorătoare lipsă de exigență acoperită de prestigiosul nume între copertile, totdeauna, de-o elegantă strivitoare. Inventarierea motivelor, vagile analogii, citatul abundent, prudenta omologării nu pot fi conștientizate ca fiind pe care știm că este critica literară. Există suficiente motive de a crede că stress-ul care amenință o anumă parte a criticii este numai aparent, de vreme ce cronicile lui Lucian Raicu, Petre Poantă, Eugen Dorcescu se citesc cu un interes general desși este vorba doar de... poezie. Rămîne doar să facem distincția între profesionalitatea criticii, singura în măsură să instituționalizeze valorile, și amatorismul criticii, dintotdeauna mistificator.

Vasile Petre Fati

„Critica literară îl ajută pe poet să audă rezonanța versurilor sale”

1-2. Două din trăsăturile specifice omului sînt cele mai expresive: puterea gîndirii și fascinația frumosului. Astfel am ajuns să cred că artele sînt nemuritoare.

Poezia este ori o dezvălire, o oglîndire arătînd ceea ce este omul, ori ceea ce dorștește, ce aspiră el să fie (deci o poezie consensușă, ideatică). Dar pentru a deveni, trebuie să treci prin niște „virște”, să te eliberezi de ceea ce este. În adolescență, cînd tînarul se privește pe sine, uimit de o lume pe care, desși o avea, n-o văzuse. Este ușor a scrie. Narcis a avut nevăzute de întîlnirea propriei imagini, pentru a se cunoaște și a se iubi, dar oprirea aici l-a ucis, de fapt l-a făcut să se sinucidă. Poezia este un proces îndelung și numai genialul Rimbaud a ars într-o singură flăcără.

Concretizînd în continuare, mă gîndesc acum la poezia feminină, decodată dintr-o poezie complexată. Prea se spune că femeile sînt superficiale, că își pierd vremea cu lucruri mărunte, că au prea mult suflet etc. Nu-mi este rusine să pun într-o poezie un vers ca acesta: „Ce serpi usori mă string din rochiu”, pentru a ajunge, cîndva, prin ceea ce scriu, așa cum imi doare din prima carte, „Neîmbîlînțită ca o stea lactee / Departe, nici bărbat și nici femeie...”. La grecii vechi catharsis era prima funcție a artei; de fapt, te eliberezi de un defect, de o boală, de o suficiență, dezvăluindu-le, nu pierzîndu-ți timpul pentru a le tăina.

Cît despre poezia românească de azi, trebuie să ne aducem mereu aminte că nu a început cu noi, cei tineri; este deopotrivă a lui Filippide, a lui Nichita Stănescu. Dar s-ar putea ca poezia de miine să pornească de la noi, cum va fi? Nu am o imagine clară, dar cred că va cuprinde și suflet, și gînd; simțirea va fi poarta, va fi alaiul care va însoți ideile, nelăsîndu-le să înghețe în turnul de piatră al filozofiei.

Arsită

mihaela ciobanu

ciobanu lung, ce faci Leanco, zice, spell? Asta cind spala se zoleste toata, parca era goala, asa se acopera. — Venisi, s-a adeverit! — Ce a-nume pucă? — Mi s-a facut mie semn. O atinge usor, mai mult n-o atinge. — Si mai cum? O cuprinde cu stafiile verzi din ochi. — Si mie nu-mi spui? O mai stringea un strop. — Daca vreau! (Daca vrea! Numai gura e de ea!)

— Cu simpatia ei, unde vrei sa fie? ma rãtoii la Ciupit.

Chiar asa, Bazavan vine acu sa pe moștia lui. Ia poarta din bombeu, ce s-o mai prindem in cirlig. Scoate din buzunar mârgelele sau strugurele de ludez, pungașu cu pudră de orez, dintr-astea. Le ridică peste cap cu ochii cerbi pe soru-mea, Leanca sare după ele, Leanca și să facă mutre! Numai pe mine mă dă cu capu de use, nu tare, sint frâine-sau orșic! — Înțelegete! Ce să mă înțeleg că mă doare, cit ar fi de incec, de catu usii!

— Păi, dacă-i așa, cu asta să-ți e-a nimerit-o. — El, ată! Plect-beton, sprinceana imprunată păcătoș cu a stinghia nasului, basca uniformă! E zidit, degeaba zic eu. Ciupitule? Sau te superi că-ți spui așa?

— Mă supăr, nu mă supăr!

— Nea Ronca, cu vrelți, auzii că-i scoate de la zdup și-i cară să măture din Untril pină în Cuza Vodă. Și dacă nu luește ca-n palmă, la loc comanda, îl pune să steargă cu limba, al mai pomonit? Cu limba, că așa e piesa l zice.

— Fugl, bă, de-aci! Buric!

— Tu miri, vezi? Într-o zi ne-am pomonit cu el cu o plasă de porumbel și ne-am incec cu Buric, ști? — Să-i frig Leanca, la foc scăzut. I-a trinitit rețeații din glitță cică „prost capu de porumbel, creier puțin”. Avea frică de răzbușnea volajiorilor să nu se găsească cap-plept-arpă în burta noastră și să-și la zvircoala de zburătoare. Să ne desire din maț cum deștri un guler, ori și mai sl...

— Hm că nu e bun capu de porumbel! eu de colo. Și pe loc m-a articulat, la tururgia piciorului. Îți sar sclențe pe nas, oricât te-ai ține să fi bărbat, am dreptate?

— Haide și nu mai spori atita! Păcat de fetică.

— Ce vorbești? Da eu ce să păzesc? Vorba e că nu prea avem de-ale gurii că-n colo, mă lau de plept cu oricine la o adică. Ne cam răzbește: Mă Pli, mă îndeamnă, cum treci de băcănție e grădina lui Ginciovanu și se usucă neuleasă. Bagă și tu mina că nu s-o face gaură în cer. Fasoale, una, alta, le rupea, din vrej pe spor, le indesa în aer, adică în cosniță. — Stai locului! Nu mă răbdă inima s-o sîtu flămînda. Dacă m-ar spune fură-l pe Teofan Mărturisitorul din biserică, m-ai vedea cu Teofan la bocea, crezi că nu?

— Ia sezi tu ceea că dacă tot ne înnodăm noi la vorbă, hai să-ți povestesc ce-l poart pielea ăstula.

— Tu, mie?

— Ba bine că nu! E-a are pe unu cu caucucu în moalele capului de l-a termenat pe om cu zile. Puzderică, așa-l chema.

— Cind asta?

— Păi, să tot fie. Din cauza betesugului nu mai puteam lucra cine știe ce, m-am angajat portar la fabrică. Acolo, greu. Oamenii hotărâseră o adunare. Nu mai aveau încoțru. Vorba aia, nu mai ține țitoarea. Fă și tu scoțoala, și tu, mie?

— Nu, c-oj umbra pe sub pământ.

Ete, să-i dau lui raportu, nu? Unde era să fie? Pe-acasă, îl aștepta pe Bazavan. Să fim sănătoși de cind li da țirocola. Din Mai. Erau la muște, se făcuse repede cald și se puise cu milioanele dacă nu cu catralioanele. Bătea strada încălțărâmat, aflasem că e mare zmeu la politie, n-aveam de lucru să-l trag în casă. Sor-mil l s-au tălat picioarele. S-a lăsat pe albie. Era nedreasă, poalele li intrase între pulpe. El a

— Uite-asa, vâscelar. Fac ochii cit cepele să nu dai gura.

— Bine, și-asa.

— Bine, pe dracu. În cazan vâscelar e ușa. Cind trece pe lină și zicem, face lena.

— Cum vîsc asta?

— La noi e stia și culoarea. Facem vâscelari naturașe. Luni e galben. Să nu mă-ntrebă cum e galben. Auz? Be chiar asa. Hai, întreabă-mă cum e galben. Hai, numai așa, de pont!

— Mă, țicnitule!

— Galbenu, lume bună, n-are margini. Vrei galben ca lămia? Freci foile de droghită și le-amesteci cu piatră acră. Bun. Vrei un galben canariu? Din altor fieri mult îl scoți. Da, dacă n-ai chef?

— O lau din loc, ce să mai incur treaba?

— Nu, punem cazu. Fel arin cu sovâr și-adiuc galben mohorit și plicticos. Da, și cind îți vine inima la loc, numa ce-o întorci pe coaje de măr fieri cu țiprig și deschiți, verucule, la galben pezevenghi și lină! Ce, nu mă crezi?

— Ei, nevoie mare!

— Uite la minile mele, fac cu ele strîmbături prin fata nasului, le-arunc, le prind pe genunchi, le împunn și le rãtoii, ca la cinema. Scurtez drumu pină acasă, ca la cinema, să mor.

— Auz, da cu sor-ta ce se mai aude?

— Sor-mea, Leanca? Știa Ciupitu, ăsta, de ea, ști de sor-mea?

— Nu, c-oj umbra pe sub pământ.

Ete, să-i dau lui raportu, nu? Unde era să fie? Pe-acasă, îl aștepta pe Bazavan. Să fim sănătoși de cind li da țirocola. Din Mai. Erau la muște, se făcuse repede cald și se puise cu milioanele dacă nu cu catralioanele. Bătea strada încălțărâmat, aflasem că e mare zmeu la politie, n-aveam de lucru să-l trag în casă. Sor-mil l s-au tălat picioarele. S-a lăsat pe albie. Era nedreasă, poalele li intrase între pulpe. El a

— Uite-asa, vâscelar. Fac ochii cit cepele să nu dai gura.

— Bine, și-asa.

— Bine, pe dracu. În cazan vâscelar e ușa. Cind trece pe lină și zicem, face lena.

— Cum vîsc asta?

— La noi e stia și culoarea. Facem vâscelari naturașe. Luni e galben. Să nu mă-ntrebă cum e galben. Auz? Be chiar asa. Hai, întreabă-mă cum e galben. Hai, numai așa, de pont!

— Mă, țicnitule!

— Galbenu, lume bună, n-are margini. Vrei galben ca lămia? Freci foile de droghită și le-amesteci cu piatră acră. Bun. Vrei un galben canariu? Din altor fieri mult îl scoți. Da, dacă n-ai chef?

— O lau din loc, ce să mai incur treaba?

— Nu, punem cazu. Fel arin cu sovâr și-adiuc galben mohorit și plicticos. Da, și cind îți vine inima la loc, numa ce-o întorci pe coaje de măr fieri cu țiprig și deschiți, verucule, la galben pezevenghi și lină! Ce, nu mă crezi?

— Ei, nevoie mare!

— Uite la minile mele, fac cu ele strîmbături prin fata nasului, le-arunc, le prind pe genunchi, le împunn și le rãtoii, ca la cinema. Scurtez drumu pină acasă, ca la cinema, să mor.

— Auz, da cu sor-ta ce se mai aude?

— Sor-mea, Leanca? Știa Ciupitu, ăsta, de ea, ști de sor-mea?

— Nu, c-oj umbra pe sub pământ.

Ete, să-i dau lui raportu, nu? Unde era să fie? Pe-acasă, îl aștepta pe Bazavan. Să fim sănătoși de cind li da țirocola. Din Mai. Erau la muște, se făcuse repede cald și se puise cu milioanele dacă nu cu catralioanele. Bătea strada încălțărâmat, aflasem că e mare zmeu la politie, n-aveam de lucru să-l trag în casă. Sor-mil l s-au tălat picioarele. S-a lăsat pe albie. Era nedreasă, poalele li intrase între pulpe. El a

— Uite-asa, vâscelar. Fac ochii cit cepele să nu dai gura.

— Bine, și-asa.

— Bine, pe dracu. În cazan vâscelar e ușa. Cind trece pe lină și zicem, face lena.

— Cum vîsc asta?

— La noi e stia și culoarea. Facem vâscelari naturașe. Luni e galben. Să nu mă-ntrebă cum e galben. Auz? Be chiar asa. Hai, întreabă-mă cum e galben. Hai, numai așa, de pont!

— Mă, țicnitule!

— Galbenu, lume bună, n-are margini. Vrei galben ca lămia? Freci foile de droghită și le-amesteci cu piatră acră. Bun. Vrei un galben canariu? Din altor fieri mult îl scoți. Da, dacă n-ai chef?

În rîpă într-o astfel de amiază e cu totul altfel. Lumina galben-roșcată ca mătiașu nou, frîngulele de furnici și orăcăiala broaștelor cuprinse în tres-tis, orăcăială intreruptă și la fel care nu strică liniștea ci numai o însuflește.

— Mă și mir cum de mai au gîl, fusesi în baltă? Ronca Ciupitu se lungi cu spinarea buburoșă, nu-mi plăcu deloc, mă răseși. Dacă n-ai scoborit tu de vezi broaște pliesite, încaute în mil. — Mare brinză! — Coala unde e lăstărișu mai des nu le-a ajuns focu, nu bănuie ele ce le așteaptă. — Le duci doru? Se fac la loc cind o da ploaia. — Cind o da!

Greu de spus ce e întimplarea, o brodeală de-astu pe care nu ești stăpîn, ca durrnică la nămezi cind m-am găsit cu Ciupitu. Hainele mîroșeau a putred, nici răsufierea din tine nu ti-o mai răbdai, la două luni, cam asa, după ce se prăpădise mama. — Bă, tu ești bărbat, zice tata, sau ce ești tu? Așa și pe dincolo, vrei la bolangerie? — Mai mă întreci? Ce să mă stau pe ginduri, am alergat într-un suflet la Soanca și i-am spus să mă ia. Nea Soanca, gata, sint al matala! — Ho, mă, Vijelie, să nu dăm failmet. Cu tine ar veni cinci puțol la vâscelari. Lu țică-țau îl convine, cred și eu, că nu mai umbli hai-hui, cu toți neisprăvii.

E drept, mă înhătașem cu de-al de-ăștia. Omorăm vremea, ce dracu era să fac? Imi ziceau „gheneralu”. Gheneral, ia de vezi, ditamai bazoane.

Fac la bolangerie, domnule, și cum dezlipesc ochii, glonț mă reped să zănesc vreun semn de ploaie. Mă scol cu noaptea în cap și cind colo nu-l văd decît bălțit în negru ceru, ca un nămol, așa. Dumnezeu se uită la noi și ne dă la cap cu seceța. Cine știe ce ce ne mai pomonim? Ciupitu întorcea buza în sus, parca nici nu i-ar păsa. Albeșă fără liman, imi spune.

— Ceru, bre? — Gol și găunos, da ce crezești? — Parcă stă el berc, fără „Mnezun în el”? Mă răsućii, așa, gol pușcă, cum eram, să scurtez țarina din buric. Zice Leanca, el și? C-asa avea buric verde, și? Treaba mea.

Îngustal ochii într-o doară și-mi păru c-o văd venind din adincul cerului spre mine. Învălțit în toi de leandru și granat, despletit, cu părul ca zăpada spulberată. De ce s-apropia parca se posomori spre mine, îi tremurau de obrăzi lacrimile măruntele cit sămăncioara de visc. — Al? Să stea fără numerica în el, mă pomonit strigind mai mult să clarin vedenia. — Ce-al, te-apucă zberiatu? — Eu, nene?

Pun cămasa pe ochi și apăs matele să mă tacă, nu că mi-ar fi oarecum de Ciupit, da, mi-aduc aminte că nu-s mincat. Mă gîndesc că trebuie să plouă, și pe nepusă-masă, ce, nu s-a mai văzut?

— Și zi, mare vâscelar, alteoa nu-ți găsi tac-tu?

— Uite-asa, vâscelar. Fac ochii cit cepele să nu dai gura.

— Bine, și-asa.

— Bine, pe dracu. În cazan vâscelar e ușa. Cind trece pe lină și zicem, face lena.

— Cum vîsc asta?

— La noi e stia și culoarea. Facem vâscelari naturașe. Luni e galben. Să nu mă-ntrebă cum e galben. Auz? Be chiar asa. Hai, întreabă-mă cum e galben. Hai, numai așa, de pont!

— Mă, țicnitule!

— Galbenu, lume bună, n-are margini. Vrei galben ca lămia? Freci foile de droghită și le-amesteci cu piatră acră. Bun. Vrei un galben canariu? Din altor fieri mult îl scoți. Da, dacă n-ai chef?

— O lau din loc, ce să mai incur treaba?

— Nu, punem cazu. Fel arin cu sovâr și-adiuc galben mohorit și plicticos. Da, și cind îți vine inima la loc, numa ce-o întorci pe coaje de măr fieri cu țiprig și deschiți, verucule, la galben pezevenghi și lină! Ce, nu mă crezi?

— Ei, nevoie mare!

— Uite la minile mele, fac cu ele strîmbături prin fata nasului, le-arunc, le prind pe genunchi, le împunn și le rãtoii, ca la cinema. Scurtez drumu pină acasă, ca la cinema, să mor.

— Auz, da cu sor-ta ce se mai aude?

— Sor-mea, Leanca? Știa Ciupitu, ăsta, de ea, ști de sor-mea?

— Nu, c-oj umbra pe sub pământ.

Ete, să-i dau lui raportu, nu? Unde era să fie? Pe-acasă, îl aștepta pe Bazavan. Să fim sănătoși de cind li da țirocola. Din Mai. Erau la muște, se făcuse repede cald și se puise cu milioanele dacă nu cu catralioanele. Bătea strada încălțărâmat, aflasem că e mare zmeu la politie, n-aveam de lucru să-l trag în casă. Sor-mil l s-au tălat picioarele. S-a lăsat pe albie. Era nedreasă, poalele li intrase între pulpe. El a

— Uite-asa, vâscelar. Fac ochii cit cepele să nu dai gura.

— Bine, și-asa.

— Bine, pe dracu. În cazan vâscelar e ușa. Cind trece pe lină și zicem, face lena.

— Cum vîsc asta?

— La noi e stia și culoarea. Facem vâscelari naturașe. Luni e galben. Să nu mă-ntrebă cum e galben. Auz? Be chiar asa. Hai, întreabă-mă cum e galben. Hai, numai așa, de pont!

— Mă, țicnitule!

— Galbenu, lume bună, n-are margini. Vrei galben ca lămia? Freci foile de droghită și le-amesteci cu piatră acră. Bun. Vrei un galben canariu? Din altor fieri mult îl scoți. Da, dacă n-ai chef?

— O lau din loc, ce să mai incur treaba?

— Nu, punem cazu. Fel arin cu sovâr și-adiuc galben mohorit și plicticos. Da, și cind îți vine inima la loc, numa ce-o întorci pe coaje de măr fieri cu țiprig și deschiți, verucule, la galben pezevenghi și lină! Ce, nu mă crezi?

— Ei, nevoie mare!

— Uite la minile mele, fac cu ele strîmbături prin fata nasului, le-arunc, le prind pe genunchi, le împunn și le rãtoii, ca la cinema. Scurtez drumu pină acasă, ca la cinema, să mor.

— Auz, da cu sor-ta ce se mai aude?

— Sor-mea, Leanca? Știa Ciupitu, ăsta, de ea, ști de sor-mea?

— Nu, c-oj umbra pe sub pământ.

Ete, să-i dau lui raportu, nu? Unde era să fie? Pe-acasă, îl aștepta pe Bazavan. Să fim sănătoși de cind li da țirocola. Din Mai. Erau la muște, se făcuse repede cald și se puise cu milioanele dacă nu cu catralioanele. Bătea strada încălțărâmat, aflasem că e mare zmeu la politie, n-aveam de lucru să-l trag în casă. Sor-mil l s-au tălat picioarele. S-a lăsat pe albie. Era nedreasă, poalele li intrase între pulpe. El a

— Uite-asa, vâscelar. Fac ochii cit cepele să nu dai gura.

— Bine, și-asa.

— Bine, pe dracu. În cazan vâscelar e ușa. Cind trece pe lină și zicem, face lena.

— Cum vîsc asta?

— La noi e stia și culoarea. Facem vâscelari naturașe. Luni e galben. Să nu mă-ntrebă cum e galben. Auz? Be chiar asa. Hai, întreabă-mă cum e galben. Hai, numai așa, de pont!

— Mă, țicnitule!

— Galbenu, lume bună, n-are margini. Vrei galben ca lămia? Freci foile de droghită și le-amesteci cu piatră acră. Bun. Vrei un galben canariu? Din altor fieri mult îl scoți. Da, dacă n-ai chef?

— O lau din loc, ce să mai incur treaba?

— Nu, punem cazu. Fel arin cu sovâr și-adiuc galben mohorit și plicticos. Da, și cind îți vine inima la loc, numa ce-o întorci pe coaje de măr fieri cu țiprig și deschiți, verucule, la galben pezevenghi și lină! Ce, nu mă crezi?

— Ei, nevoie mare!

— Uite la minile mele, fac cu ele strîmbături prin fata nasului, le-arunc, le prind pe genunchi, le împunn și le rãtoii, ca la cinema. Scurtez drumu pină acasă, ca la cinema, să mor.

— Auz, da cu sor-ta ce se mai aude?

— Sor-mea, Leanca? Știa Ciupitu, ăsta, de ea, ști de sor-mea?

— Nu, c-oj umbra pe sub pământ.

Ete, să-i dau lui raportu, nu? Unde era să fie? Pe-acasă, îl aștepta pe Bazavan. Să fim sănătoși de cind li da țirocola. Din Mai. Erau la muște, se făcuse repede cald și se puise cu milioanele dacă nu cu catralioanele. Bătea strada încălțărâmat, aflasem că e mare zmeu la politie, n-aveam de lucru să-l trag în casă. Sor-mil l s-au tălat picioarele. S-a lăsat pe albie. Era nedreasă, poalele li intrase între pulpe. El a

— Uite-asa, vâscelar. Fac ochii cit cepele să nu dai gura.

— Bine, și-asa.

— Bine, pe dracu. În cazan vâscelar e ușa. Cind trece pe lină și zicem, face lena.

— Cum vîsc asta?

— La noi e stia și culoarea. Facem vâscelari naturașe. Luni e galben. Să nu mă-ntrebă cum e galben. Auz? Be chiar asa. Hai, întreabă-mă cum e galben. Hai, numai așa, de pont!

— Mă, țicnitule!

— Galbenu, lume bună, n-are margini. Vrei galben ca lămia? Freci foile de droghită și le-amesteci cu piatră acră. Bun. Vrei un galben canariu? Din altor fieri mult îl scoți. Da, dacă n-ai chef?

— O lau din loc, ce să mai incur treaba?

— Nu, punem cazu. Fel arin cu sovâr și-adiuc galben mohorit și plicticos. Da, și cind îți vine inima la loc, numa ce-o întorci pe coaje de măr fieri cu țiprig și deschiți, verucule, la galben pezevenghi și lină! Ce, nu mă crezi?

— Ei, nevoie mare!

— Uite la minile mele, fac cu ele strîmbături prin fata nasului, le-arunc, le prind pe genunchi, le împunn și le rãtoii, ca la cinema. Scurtez drumu pină acasă, ca la cinema, să mor.

— Auz, da cu sor-ta ce se mai aude?

— Sor-mea, Leanca? Știa Ciupitu, ăsta, de ea, ști de sor-mea?

Sufletul meu răscolind cu minerii burta planetei se-moarcă-nsetat la izvorul din munții Carpați unde plouă de sus — plouă de jos apă năvoadă din toate elementele lumii.

Clorofila

Vine. Se așează de una singură pe picul plantei

Gasticulează. Caută-n fibrele verzi stafiile atinge cu palma aerul orgolis din juu — stirpe harnică venită din aer și din pământ.

Strigi grăbit unor plante inconjurătoare să-ți vină în ajutor să facă o pauză în realitatea aceasta grăbită din care roluri mari de albine pleacă cu-nșepătura pe deasupra liniilor imaginare de pe planete.

Nu-i pasă de nimic — trece prin fãcãrile vegetale imense un om — un cîntec — rostogoliri de pietre mari; nervii se tocșez ziua și noaptea unul de altul.

Poți cînta un cîntec cu farurile aprinse se pot usca de apă chirpuit pe ghizduri unde ochiul apei se zviclește bătut de privirile noastre.

O pasăre și un poet vibrină laolaltă prin ceușu udă de atita sudoare în plante.

Oaspetele stejarului

Oaspetele stejarului am fost o singură clipă și el s-a mirat ce fel de musafir sint cum imi tocșez degetele de scoarța aspră;

— Am trecut cu trupul prin desenele celulozei

m-am înfășurat în stindardul pierdut copiii au scos cuiele ruginite din țarpele uscat.

Din întinericul nopții doi ochi unversali ne caută pe mine și vulturul meu tăios; ne aruncă hăic de carne cu care eu nu mă pot ospăta fiindcă am la atitea întrebări de răspuns.

Un dans sălbatic în jurul stejarului ține lumea — nemîșcată

o lacrimă cit un bob de mazăre îl răsare pe chip.

să fug volam dar nu aveam putere că prea eram de spalmînd colindot

o numai cãtre ziuă m-am întîlnit c-un om plecat și el să-și caute nărocul mi-a dat o vorbă bună eu am făcut la fel era prea frig și-atunci am făcut focul

ne încălțeam tristețea, picioarele, noraiul pe care îl duceam tăcuti în noi fără să știm că el ne este frate și presimțeam venirea altor plozi

străinul a-ncăput apoi să-mi spună care-i e necum și de unde vine țiriu de tot cînd nu l-am mai văzut am înțeles că el se strecurase-n mine

Cîntec

Stau în genunchi pe buze la crăpată ninge cu fulgi anevoi dintr-un perete visului meu l-am mai căzut o dată iar ție-ți mor cuvintele de sete

de cînd te-ai dus eu doar pe mine mă mai am nici umbra ta nu-ncearcă să vină inopoi numai miresmele grădinii imi bat cu pumnii-n geam cu genele-am să mătur zăpada dintre noi

Nuntă fără miri

Copiii-și găsesc jocul mototolit în lorbă un bici înnourat mino o mare fără-ncețare ujlă pădurile în lupi eu sint acum ubito o flăcăie de sare

mor drumuri vinovate de prea multe plecări cu-n trib de păsări aeri mă mîntie între tine și mine depărtarea se ceoace acum cînd rid scierie-n morminte

tota își duce oasele la moară apoi își bate singele în grîndă vîntul doboară iar o întrebare ninge tăcut și alb dintr-o ogîndă

o nuntă fără miri se-mîmplă în pămînt prin lacrima mea trece o pădure mă beo cu sete cel care nu sint cuvintele vin noaptea să mă fure

valeriu bârgău

Amestec

Amestec de cer, pămînt și văzduh iesse din nãrile mele obosite de umblet cum din unghiile arborilor ies mugurii vineți de atita ședere în frigul dinãuntrul capocului.

Tot ce infloresce deasupra acestei mulțimi — cuvinte, bațocură, crispãri de marmurã neagrã

ziduri de care se lovește soarele dimineața urcîndu-se în scrinciobul de deasupra lumii; Nici un glas frãmîntat în funinginea marel și bãtrînei locomotive

cu obur despîcînd uzinele în douã; — hrãnindu-le cu piatrã proaspãtã de calcar din munte aburoasă — plinã de melci și insecte

cleioase; încãpșînarea în micuțul lor creier persistã credînd în mintuirea focului din furnal.

Amestec de vremi în această dimineață ploioasă patru secole imi stau în față și-n fiecare bag mina pinã la cot — simțînd mușchii pãmîntului frãmîntînd la mirosul proaspãt de om și de fierã ce nu doarme cu adevãrã niciodatã.

Amestec de minereuri e trupul meu ce nu iubeste ploajele golașe mai devreme piinea criticatã de ziare cã nu e prea coaptã brutarului adormind în norii mari de fãinã.

Amestec de vremi în această dimineață ploioasă patru secole imi stau în față și-n fiecare bag mina pinã la cot — simțînd mușchii pãmîntului frãmîntînd la mirosul proaspãt de om și de fierã ce nu doarme cu adevãrã niciodatã.

Amestec de minereuri e trupul meu ce nu iubeste ploajele golașe mai devreme piinea criticatã de ziare cã nu e prea coaptã brutarului adormind în norii mari de fãinã.

Amestec de vremi în această dimineață ploioasă patru secole imi stau în față și-n fiecare bag mina pinã la cot — simțînd mușchii pãmîntului frãmîntînd la mirosul proaspãt de om și de fierã ce nu doarme cu adevãrã niciodatã.

Amestec de minereuri e trupul meu ce nu iubeste ploajele golașe mai devreme piinea criticatã de ziare cã nu e prea coaptã brutarului adormind în norii mari de fãinã.

Amestec de vremi în această dimineață ploioasă patru secole imi stau în față și-n fiecare bag mina pinã la cot — simțînd mușchii pãmîntului frãmîntînd la mirosul proaspãt de om și de fierã ce nu doarme cu adevãrã niciodatã.

Amestec de minereuri e trupul meu ce nu iubeste ploajele golașe mai devreme piinea criticatã de ziare cã nu e prea coaptã brutarului adormind în norii mari de fãinã.

Amestec de vremi în această dimineață ploioasă patru secole imi stau în față și-n fiecare bag mina pinã la cot — simțînd mușchii pãmîntului frãmîntînd la mirosul proaspãt de om și de fierã ce nu doarme cu adevãrã niciodatã.

Amestec de minereuri e trupul meu ce nu iubeste ploajele golașe mai devreme piinea criticatã de ziare cã nu e prea coaptã brutarului adormind în norii mari de fãinã.

Amestec de vremi în această dimineață ploioasă patru secole imi stau în față și-n fiecare bag mina pinã la cot — simțînd mușchii pãmîntului frãmîntînd la mirosul proaspãt de om și de fierã ce nu doarme cu adevãrã niciodatã.

Amestec de minereuri e trupul meu ce nu iubeste ploajele golașe mai devreme piinea criticatã de ziare cã nu e prea coaptã brutarului adormind în norii mari de fãinã.

Amestec de vremi în această dimineață ploioasă patru secole imi stau în față și-n fiecare bag mina pinã la cot — simțînd mușchii pãmîntului frãmîntînd la mirosul proaspãt de om și de fierã ce nu doarme cu adevãrã niciodatã.

Amestec de minereuri e trupul meu ce nu iubeste ploajele golașe mai devreme piinea criticatã de ziare cã nu e prea coaptã brutarului adormind în norii mari de fãinã.

Amestec de vremi în această dimineață ploioasă patru secole imi stau în față și-n fiecare bag mina pinã la cot — simțînd mușchii pãmîntului frãmîntînd la mirosul proaspãt de om și de fierã ce nu doarme cu adevãrã niciodatã.

Amestec de minereuri e trupul meu ce nu iubeste ploajele golașe mai devreme piinea criticatã de ziare cã nu e prea coaptã brutarului adormind în norii mari de fãinã.

Amestec de vremi în această dimineață ploioasă patru secole imi stau în față și-n fiecare bag mina pinã la cot — simțînd mușchii pãmîntului frãmîntînd la mirosul proaspãt de om și de fierã ce nu doarme cu adevãrã niciodatã.

Amestec de minereuri e trupul meu ce nu iubeste ploajele golașe mai devreme piinea criticatã de ziare cã nu e prea coaptã brutarului adormind în norii mari de fãinã.

Amestec de vremi în această dimineață ploioasă patru secole imi stau în față și-n fiecare bag mina pinã la cot — simțînd mușchii pãmîntului frãmîntînd la mirosul proaspãt de om și de fierã ce nu doarme cu adevãrã niciodatã.

Amestec de minereuri e trupul meu ce nu iubeste ploajele golașe mai devreme piinea criticatã de ziare cã nu e prea coaptã brutarului adormind în norii mari de fãinã.

Amestec de vremi în această dimineață ploioasă patru secole imi stau în față și-n fiecare bag mina pinã la cot — simțînd mușchii pãmîntului frãmîntînd la mirosul proaspãt de om și de fierã ce nu doarme cu adevãrã niciodatã.

Sufletul meu răscolind cu minerii burta planetei se-moarcă-nsetat la izvorul din munții Carpați unde plouă de sus — plouă de jos apă năvoadă din toate elementele lumii.

Clorofila

Vine. Se așează de una singură pe picul plantei

Gasticulează. Caută-n fibrele verzi stafiile atinge cu palma aerul orgolis din juu — stirpe harnică venită din aer și din pământ.

Strigi grăbit unor plante inconjurătoare să-ți vină în ajutor să facă o pauză în realitatea aceasta grăbită din care roluri mari de albine pleacă cu-nșepătura pe deasupra liniilor imaginare de pe planete.

inedit

JURNALUL

Jurnalul e, ca romanul, poezia, piesa, un gen... dar n-a stinut decit in rare ocazii...

Cum creează „imitați” personaje, întâmplări, momente lirice, artistul — în jurnal — ar trebui să creeze zile...

Minunea este că vine un moment în care pleoapele ne cad grele pe ochi, adormim — fie și o jumătate de oră — și pe urmă ne trezim...

miire de zori, am vedea că nici măcar meteorologic, fizic, ea nu se aseamănă cu cea precedentă...

surprinde — cu condoul — ceva din această prezență divină a ei. Trebuie să pîndesti un reoul, un unghi, în care ea, prin cine știe ce...

Totuși în acel seram e divinitatea ei, a victii noastre, în care inima — cit timp încă bate — poate sufla, reîntruchidp-nd-o ca pe pasărea din basm...

Puține lucruri, în fond, poate spune un scriitor despre el însuși, în afară de ceea ce exprimă opera lui...

Minuta manifestă, după luarea bacalaureatului, stăpinit de o inițiativă surprinzătoare; m-am decis, dintr-o dată să plec în Italia...

Acestor începuturi îi s-a adăugat, pe toată durata vieții, o mișcare pendulatoare, între patrie și între Italia...

Drașo Vranceanu (Din „Jurnalul patetic italian”)

Pietrele dacilor vorbesc lumii

De curind, iubitorii de istorie au fost marșali și totodată prișnăși...

ale civilizației greco-romane, dar această dezvoltare accelerată a societății geto-dace...

Verbul deosebit de bogat daco-romane, pe care îl descrie în spațiu pe baza reprezentărilor...

De curind, iubitorii de istorie au fost marșali și totodată prișnăși beneficiari ai unui eveniment...

Verbul deosebit de bogat daco-romane, pe care îl descrie în spațiu pe baza reprezentărilor...

Verbul deosebit de bogat daco-romane, pe care îl descrie în spațiu pe baza reprezentărilor...

libertate. Nimeni nu i-a putut impune, nimeni nu le-a putut opri...

Pietrele dacilor vorbesc reprezintă o opera de popularizare de nivel ridicat...

Ultimele trebuie totuși prevenit asupra impresiei că în această carte valoroasă...

Vasile Ileașa

Mircea Babeș

Continuare în pag. a 7-a

Poezia lui Arghezi în limba sibrocroată

De curind, Editura „Facia” din Timișoara a scos o ediție bilingvă, româno-sibrocroată...

Voluntăți realizată de V. Ciocov cuprinde un număr de șaispeze de poezii din cea mai mare colecție...

Voislava Stoianovici Tudor Arghezi: „Testament — Zăvestanție”, selecția și traducerea în sibrocroată de Vladimir Ciocov...

REVISTA STRĂINĂ

NOILE INTERPRETĂRI ale dramelor clasice rusești...

CINCIZECI ȘI UNU DE CANALE DE TELEZIUNE din 37 de țări au participat la Concursul internațional...

MARTE ROBERT, cunoscuta comentatoare și popularizatoare a operii lui Kafka...

ULTIMUL NUMĂR al revistei Fantasmagorie se bucură de contribuții din partea artiștilor...

MEMORIELE LUI PABLO NERUDA se află încă în atenția criticii...

Finlanda și oamenii ei

Încătoarea care spune că „Finlanda fără păduri ar fi ca un urs fără blană”...

O artă viguroasă și austeră, asemănătoare poporului său

Peste găzde de mii de lacuri și iesfring apele, nu întodeauna și nu peste tot liniștite...

libertate. Nimeni nu i-a putut impune, nimeni nu le-a putut opri...

Pădurile și lacurile, lacurile și pădurile se întind peste aproape întreaga Finlandă...

Luceafărul

Revistă editată de UNIUNEA SCRITORILOR din REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

Redactor șef: Nicolae Drașo Mihai Ungheanu (redactor șef adjunct), Teodor Balș (secretar responsabil de redacție)

REDACȚIA: București, Piața Școlilor Nr. 1, tel. 17 32 09